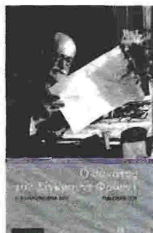

Μάρτιν Πριντς
Ο ληστής παραβουνοδρόμος
 Μετάφραση: Σοφία Γεωργοπούλου
 Εκδόσεις Τόπος
 Σελ. 166

Η ιστορία του βιβλίου είναι αυτή ενός ιδιότυπου ληστή τραpezών, ο οποίος τη δεκαετία του 1980 αποτελούσε τον υπ' αριθμόν ένα καταζητούμενο στην Αυστρία. Ο Γιόχαν Ρετνιμπέργκερ είναι ένας κλειστός χαρακτήρας, ένας μοναχικός άνθρωπος, δηλαδή όπως πολλοί άλλοι. Αυτό ωστόσο που τον διαφοροποιεί από τους πολλούς άλλους μοναχικούς ανθρώπους είναι το γεγονός ότι αντιλαμβάνεται την ύπαρξή του όχι σε σχέση με τους υπόλοιπους αλλά με το ίδιο του το σώμα. Και δουλεύει πάνω σ' αυτή τη αρχή: την ακριβή γνώση-γνωμία με το σώμα του και τις ανάγκες του. Το βιβλίο, μέσω του καθ' όλα παράδοξου ήρωά του, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ψυχολογικό θρίλερ. Ο Γιόχαν Ρετνιμπέργκερ είναι ένας άνθρωπος που πάσχει και προσπαθεί να καταλάβει το είναι του μέσω ενός απίθανου τρόπου: ληστεύοντας και τρέχοντας. Μη έχοντας επαφή με οποιονδήποτε άνθρωπο γύρω του, ο παράδοξος αυτός χαρακτήρας τρέφεται από τις ληστείες και το τρέξιμο. Κάθε ληστεία αποτελεί για αυτόν μια απελευθερωτική διαδικασία, η οποία ολοκληρώνεται μέσω του απίθανου τρεξίματος που ακολουθεί. Με αυτόν τον τρόπο κερδίζει, όχι τα προς το ζην, όπως θα φανταζόταν ένας απλός δολοφόνος, αλλά την αυτογνωσία του. Μιαίεξη λοιπόν να φτάνει στα όρια της ελευθερίας του μόνο μέσα από το συνεχές και εξοντωτικό τρέξιμο, με το οποίο αφενός επιδιώκει να μην πέσει στα χέρια των δικτών του και αφετέρου να βιώσει την ανάποδη μοίρα του. Πρόκειται για ένα πρωτότυπο στη σύλληψή του θέμα, το οποίο όπως μας πληροφορεί το σχετικό σημείωμα έχει μεταφερθεί και στον κινηματογράφο.

Mark Edmundson
Ο θάνατος του Σίγκμουντ Φρόυντ
Η κληρονομιά των τελευταίων ημερών του
 Μετάφραση: Γιώργος Λαμνράκος
 Εκδόσεις Πατάκης
 Σελ. 392

Λίγο πριν την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ολόκληρη η Ευρώπη βρισκόταν σε μια ανήσυχη αμηχανία παρακολούθωντας τις κινήσεις του Χίτλερ, οι οποίες κάθε άλλο παρά καθουχαστικές ήταν. Το 1938 ο Χίτλερ εισβάλλει στην Αυστρία, κάνοντας στην ουσία κάτι αναμενόμενο, αν σκεφτεί κανείς ότι η Γερμανία από καιρό δεν έκρυβε τις διαθέσεις της και κυρίως τη μεγάλη της δυσάρεσκη για τα αποτελέσματα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Ανάμεσα στους 175.000 Αυστριακούς Εβραίους βρισκόταν και ο Σίγκμουντ Φρόυντ, στη δόση της πολιτάρχειας και καθόλου μάταιης ζωής του. Όπως και οι υπόλοιποι Εβραίοι, έτσι κι αυτός είχε σοβαρούς λόγους να ανησυχεί. Ο συγγραφέας ωστόσο ξεκινά με τη Βιέννη των αρχών του εικοστού αιώνα, όταν η ίδια λαμπρή πόλη στέγαζε δυο προσωπικότητες που η κάθε μια με τον τρόπο της θα σφράγιζε την ιστορία του κόσμου. Πρόκειται φυσικά για τον Φρόυντ και τον Χίτλερ, σε μια σύγκλιση του πεπρωμένου τους που έμελλε να γίνει και πεπρωμένο της ανθρωπότητας. Το βιβλίο αυτό εστιάζει στα δυο τελευταία χρόνια της ζωής του μεγάλου αυτού στοχαστή, ο οποίος έπαυσε από καρκίνο και αναγκάστηκε να διαφύγει από τους Ναζί στο Λονδίνο, όπου έγινε αποδέκτης πρωτόγνωρων τιμών. Εκεί ο Φρόυντ κάθε άλλο παρά παραδόθηκε στην αραστάσια του αλλά και στη γλυκιά παγίδα των τιμών. Συγκεντρωμένος στη δική του αποστολή οφεισώθηκε στη συγγραφή ενός ακόμα προκλητικού βιβλίου υπό τον τίτλο «Ο άνδρας Μωυσής και η μονοθεϊστική θρησκεία». Τελειώνοντας τον βίο του τον Σεπτέμβριο του 1939 ταυτόχρονα με την έναρξη του Πολέμου, ο Φρόυντ πρόλαβε να αναπτύξει τις ιδέες του για τον θάνατο, που θα κυριαρχούσε στη ζωή των ανθρώπων την επόμενη πενταετία, αλλά και την τάση του ανθρώπου να οσπάζεται τον φασισμό στην πολιτική, όσο και τον φονταμενταλισμό στη θρησκεία.

Ζυράννα Ζατέλη
Το πάθος χιλιάδες φορές
 Εκδόσεις Καστανιώτη
 Σελ. 768

Δεξιόχεινης του ζώφου, η Ζατέλη χειρίζεται και σε αυτό το βιβλίο της ζωντανούς και νεκρούς με την ίδια άνεση. Έχοντας καταφέρει να γεμίσει την πραγματικότητα με μύθους, δοξασίες και ζωικά και το φως με ακιές, πνεύματα και μυστικά, επέβαλε έναν αλλόκοτο κόσμο φθοράς και σφαιροσίας, όπου όλα είναι αφημένα στο έλεος μιας σκοτεινής παθιασμένης ποιητικής και όπου ο παραμυθικός θόρυβος γίνεται προάγγελος μελλούμενων και το ανεπίσημο θρόισμα των φύλλων μεταλλάσσεται σε δυσωϊωνο μινιρίσμα νεράιδων. Άνθρωποι και φύση συνυπάρχουν σε ένα ενδιάμεσο διάστημα στο οποίο δεν είναι διακριτή η ψευδίσιαση από την αίσθηση, το πραγματικό από το φανταστικό κι όλα περιβάλλονται από μια μαγική ομίχλη που ηρωάει τον κόσμο. Το τελευταίο της μυθιστόρημα, έρχεται σαν μια συνέχεια, θα έλεγε κανείς ακριβέστερα ότι αποτελεί γεφύρωμα μεταξύ του πρώτου και του τρίτου βιβλίου της τριλογίας «Με το παράξενο όνομα Ραμάνθης ερέβους». Ηρωάει στο «Πάθος χιλιάδες φορές» η μικρή Λεύκη που εξελίσσεται σε μια ιδιαίτερη ενήλικη. Περιβαλλόμενη από ένα εξαιρετικής απόδοσης βόρειο τοπίο, η μικρή ηρωίδα δεν μένει ανεπηρέαστη από τη μεταφυσική του, όπου ακόμα και οι πέτρες ανασταίνουν, διαμορφώνοντας μια διπλή υπόσταση, αυτή του συγγραφέα-ψυχοπομπού. Μη πληρώνοντας συνδρομή στο εγκόσμιο, η Ζατέλη αρχιτεκτονεί ένα δικό της σύμπαν, όπου ως θεμελιώδης αρχή αναδεικνύονται η φαντασία, το μεταφυσικό, οι δοξασίες, κι όλα αυτά επεξεργασμένα με τα υλικά του πάθους και του έρωτα της ζωής και του θανάτου των εμψύχων και αφύχων. Πρόκειται για ένα κείμενο γεμάτο νεύματα και μαγικές «πραγματικότητες», που μιλά για τους ζωντανούς μέσα απ' τους νεκρούς.

Αντρέ Κιντ-Σπονβίλ
Το πνεύμα του αθεϊσμού
 Μετάφραση: Αλίκη Κεραμιδά
 Εκδόσεις Κέδρος
 Σελ. 212

Ένα πολύ σοβαρό ζήτημα θέτει υπό το πρίσμα των τελευταίων εξελίξεων στην παγκόσμια σκηνή η γάλλος διανοητής Αντρέ Κιντ-Σπονβίλ και αυτό δεν είναι παρά τα αλληλόπληθα κρούσματα του θρησκευτικού φανατισμού, όπως κάνουν την εμφάνισή τους στις κοινωνίες της Ανατολής κατά κύριο λόγο, αλλά και τη μορφή που παίρνουν στον Δυτικό κόσμο. Δεν πρόκειται για διακριτά φαινόμενα, παρά για μια πραγματικότητα η οποία δοκιμάζεται ανάμεσα στον δογματισμό και τον σκοταδισμό, τον φονταμενταλισμό και τον φανατισμό. Φαίνεται πως οι κατακτήσεις του Διαφωτισμού τίθενται υπό αμφισβήτηση, πράγμα το οποίο δεν πρέπει για κανέναν λόγο να αφήσουμε να προχωρήσει. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο ο συγγραφέας αναπτύσσει ξεκάθαρα τις απόψεις του σχετικά με την πίστη και τη θρησκεία. Είναι περισσότερο από ευνόητο ότι κάθε πίστη αποτελεί δικαίωμα, όπως φυσικά και η άρνησή της, η αθεΐα, αποτελεί δικαίωμα στον σύγχρονο κόσμο. Όπως και είναι επίσης προφανές ότι η πνευματική ζωή αφορά το ίδιο πιστούς και άπιστους και δεν αποτελεί προϊόν της αποκλειστικής χρήσης του ενός ή του άλλου. Το βιβλίο εξετάζει τρία βασικά θέματα. Το ένα είναι αν μπορεί η ανθρωπότητα κι ο άνθρωπος να ζήσει χωρίς την παρουσία της θρησκείας. Το άλλο έχει να κάνει με την ποιότητα της πνευματικότητας των άθεων, επιχειρώντας έναν αναγκαίο διαχωρισμό προς αποφυγή συγχύσεων· η αθεΐα δεν έχει καμιά σχέση με τον αγνωστικισμό, όπως και η πίστη με την ηθική. Τέλος, ισχυρίζεται ότι είναι πολύ περισσότερα και ουσιαστικότερα όσα ενώνουν πιστούς και άθεους, παρά όσα τους χωρίζουν.

Χέρμαν Φρανκ
Μάγερ
Αιματοβαμμένο
εντελβιάς
 Μετάφραση:
 Γιάννης Μυλωνόπουλος
 Εκδόσεις Εστία
 Σελ.: τόμ. Α' 650
 και Β' 396

Ένα σημαντικότατο ιστορικό έργο, αποτέλεσμα του μεγαλείου του ανθρώπου, ο οποίος αγωνίζεται ενάντια στην κακότητα της φύσης του υπερβαίνοντάς την, παράγοντας το ύψιστο των αγαθών: τον πολιτισμό. Το δίσημο αυτό έργο παρακολουθεί «κατά πόδας» την πορεία της Ης Ορεινής Μερραρχίας της Βέρμαχτ, η οποία έφερε στον σκόψοφ και στα μανίκια το εντελβιάς. Αλλά το πιο εντυπωσιακό από όλα είναι η μυθιστορηματική και άκρας ανθρώπινη περιπέτεια του συγγραφέα -και εξαιρετικά επιτυχημένου επιχειρηματία- με την ιστορία, ο οποίος βρέθηκε στη χώρα μας το 1963, είκοσι περίπου χρόνια αφο-

του χάθηκαν τα ίχνη του πατέρα του στη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου στην Ελλάδα. Ο πατέρας του ήταν από τους γερμανούς μηχανικούς, οι οποίοι ήρθαν στη χώρα μας για να κατασκευάσουν την καταπονημένη γέφυρα του Γοργοπόταμου από τους ανάρτες. Συνελήφθη και έκτοτε δεν τον ξαναείδαν οι δικό του. Ο γιός του Χέρμαν Φρανκ Μάγερ κατάφερε να βρει τον τάφο του και να μεταφέρει τα οστά του στη Γερμανία. Η εμπειρία αυτή στάθηκε ικανή για τον κένει έναν σπουδαίο ιστορικό ερευνητή. Η εργασία του ασχολείται με τη δολοφονική δράση της Ης Ορεινής Μερραρχίας της

Βέρμαχτ. Έπειτα από μια δεκαεπταετή εξονυχιστική έρευνα σε αρχεία, και μετά από δεκάδες συνεντεύξεις με αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων, ο Μάγερ παρακολούθησε την πορεία της Μερραρχίας, η οποία μετά τη Γιουγκοσλαβία, όπου δραστηριοποιήθηκε εναντίον των Παρτιζάνων του Τίτο, πέρασε στη νότιο Αλβανία, την Ήπειρο, τη δυτική Μακεδονία και τη Θεσσαλία. Στην Αιτωλοακαρνανία, σε αντίποινα για τις επιθέσεις των ανταρτών, δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ εκατοντάδες άμαχοι. Ανατριχιαστικά είναι και τα στοιχεία για τη δολοφονία 2.000 ιταλών αιχμαλώτων στην Κεφαλονιά και την Κέρκυρα.

